

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

Nr. XXXVII/252/31 martie 2025

INFORMARE

privind participarea la reuniunea Comisiei pentru afaceri juridice și drepturile omului a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (Paris, 3 martie 2025)

În ziua de 3 martie a.c. au avut loc, la Biroul Consiliului Europei de la Paris, lucrările Comisiei APCE pentru afaceri juridice și drepturile omului.

Din partea Delegației Parlamentului României la APCE (Senat) au participat dl senator **Titus Corlățean**, *președintele Comisiei pentru politică externă a Senatului*, dna senator **Elena-Simona Spătaru**, *vicepreședinta Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului*, precum și dl Răzvan Tănase, *consilier DRME, secretar al delegației române la APCE*.

Lucrările au fost conduse de dna Lesia Vasilenko (Ucraina, Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa/ALDE), *vicepreședintă a comisiei*.

Dezbateri:

Proiectul de raport: *Implementarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului (raportor: dl Constantinos Efsthathiou, Cipru, Grupul Socialiștilor, Democraților și Verzilor/SOC).*

În cadrul dezbaterii a fost propus ca problema implementării măsurilor interimare să fie inclusă în raport (dl Vladimir Vardanian, Armenia, Grupul Partidului Popular European/Creștin-Democrat-PPE/CD), a fost ridicată chestiunea elaborării de către comisie cât mai curând posibil a unei moțiuni pentru rezoluție privind asigurarea plăților pentru justa satisfacție în cazurile care privesc Federația Rusă (dl Serhi Vlasenko, Ucraina, PPE/CD), a fost criticată nominalizarea anumitor state în raport și a fost exprimată dezamăgirea cu privire la neincluderea în raport a hotărârii CEDO în cazul *Bekir-Ousta și alții împotriva Greciei* (dna Zeynep Yildiz, Turcia, neafiliată), a fost menționat că ar fi mai degrabă nevoie de consiliere și sprijin pentru statele vizate decât de sancționarea acestora pentru neexecutare (dna Atidzhe Alieva-Veli, Bulgaria, Grupul Conservatorilor Europeni, Patrioților și Afiliaților/CEPA) și a fost salutată menținerea celor mai înalte standarde posibile în selectarea candidaților la funcția de judecător CEDO (dna Wanda Nowicka, Polonia, SOC).

În baza raportului au fost adoptate în cadrul comisiei un proiect de rezoluție și un proiect de recomandare. Proiectele de rezoluție și de recomandare au fost transmise spre examinare și vot plenului Adunării, cu ocazia celei de-a doua părți a Sesiunii ordinare a APCE.

Proiectul de rezoluție invită parlamentele naționale să exercite un control regulat cu privire la implementarea hotărârilor Curții de către statul vizat și să inițieze modificări legislative menite să asigure respectarea dispozițiilor Convenției Europene a Drepturilor Omului și executarea hotărârilor CEDO.

De asemenea, proiectul de recomandare face apel la Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei să își intensifice eforturile îndreptate spre asumarea unui angajament la nivel înalt

în ceea ce privește implementarea hotărârilor CEDO în scopul facilitării dialogului la nivel politic, cu precădere în spețele cu un grad ridicat de complexitate.

Proiectul de raport: *Veniturile obținute din infracțiunea denunțată de Serghei Magnițki și care au fost descoperite în Elveția (raportor: dna Lesia Vasilenko, Ucraina, ALDE)*

La audiere au participat Sir William Browder, *CEO Hermitage Capital Management și șeful Campaniei Globale Justiție pentru Magnițki*, și dl Mark Pieth, *fondatorul Institutului pentru Guvernanță de la Basel și membru fondator al Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI)*.

Sir William Browder:

- a subliniat faptul că APCE are o relevanță esențială pentru campania Magnițki, în contextul în care dl Andreas Gross din Elveția, fost membru al Adunării, a ridicat, în calitate de raportor APCE, în dialogul cu autoritățile ruse de la acel moment, subiectul asasinării lui Magnițki;

- a menționat că poziția sa ca șef al fondului de investiții Hermitage Capital, cel mai mare fond de investiții din Federația Rusă, a vizat investiții în acest stat după căderea Uniunii Sovietice; a constatat că toate companiile în care a investit au fost devalizate de oligarhi și funcționari guvernamentali corupți; în urma dezvăluirilor pe care le-a făcut a fost expulzat din Federația Rusă în noiembrie 2005 și a fost catalogat ca amenințare la adresa securității naționale;

- a arătat că l-a angajat pe Serghei Magnițki pentru a ancheta situația, iar acesta a venit cu concluzii uimitoare: persoanele care au devalizat companiile au declarat profit zero către autoritățile fiscale, iar pentru cele 230 milioane de dolari care au fost plătite ca taxe s-a solicitat rambursarea, fiind cea mai mare operațiune de acest fel din istoria Rusiei; împotriva acestei rambursări de taxe au fost înaintate plângeri penale, au fost depuse mărturii și au fost acordate interviuri în media; drept răspuns, în locul arestării autorilor acestei infracțiuni a fost arestat Serghei Magnițki, care a fost menținut în arest preventiv și a fost supus unor acte de tortură pentru o perioadă de peste 300 de zile, acte care i-au provocat moartea în detenție;

- a evidențiat faptul că au fost adoptate *legi Magnițki* în 35 de țări, acte normative în baza cărora sunt indisponibilizate activele autorilor unor asemenea fapte și le este impusă interdicție de călătorie;

- a relevat că autoritățile elvețiene au returnat 14 milioane de dolari unor persoane față de care erau aplicate sancțiuni internaționale tip Magnițki, o abordare extrem de dăunătoare care înlesnește spălarea de bani prin crearea unor structuri complexe; de asemenea, autoritățile elvețiene au exclus Fundația Hermitage Capital Management din investigația în curs, susținând că nu este parte interesată și nu a suferit niciun prejudiciu; din această perspectivă, atitudinea autorităților elvețiene trebuie sancționată, iar Elveția ar trebui să figureze pe lista neagră în ceea ce privește acțiunile de combatere a spălării banilor.

Dl Mark Pieth:

- a menționat că Biroul Procurorului General și instanțele elvețiene au făcut două greșeli majore: prima a vizat metoda de calculare a bunurilor ilegal dobândite și a beneficiilor care au revenit celor care au fost implicați în acțiunile de spălare a banilor, iar cea de-a doua greșeală a fost că a fost ignorată de către Curtea Supremă Federală Elvețiană fraudă funcționarilor ruși față de Hermitage Capital Management, susținându-se că singurul păgubit a fost statul rus, iar astfel nu a mai fost recunoscută calitatea procesuală fondului de investiții.

Proiectul de raport: Contribuția APCE la actualizarea Listei Comisiei de la Veneția privind criteriile statului de drept (raportor: dna Klotilda Bushka, Albania, SOC)

Printre propunerile preliminare formulate de raportor pentru actualizarea acestui instrument esențial al Comisiei de la Veneția se numără combaterea unor provocări emergente, precum: impactul progresului tehnologic și influența puterii private asupra statului de drept, respectiv amenințările la adresa ordinii internaționale bazate pe reguli.

Comisia a decis organizarea unei audieri, deschisă publicului, în cadrul unei viitoare reuniuni și a decis deklasificarea memorandumului introductiv.

Follow-up la recomandarea APCE: Răspunsul Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei la Recomandarea APCE 2258 (2023): Pegasus și alte programe spion similare și supravegherea secretă a statului (raportor pentru follow-up: dl Pieter Omtzigt, Olanda, PPE/CD).

În acest context a fost organizată o audiere la care au participat dl Iain Cameron, membru al Comisiei de la Veneția din partea Suediei și raportor pentru raportul: reglementarea programelor spion în consonanță cu statul de drept și drepturile omului, dl Andreu Van den Eynde, Spania, avocat, dl Dušan Pokuševski, director program, Centrul pentru Drepturile Omului, Belgrad, respectiv dna Milena Berić, director executiv, Asociația KROKODIL, Serbia.

Dl Cameron:

- a trecut în revistă concluziile raportului Comisiei de la Veneția privind utilizarea Pegasus și a altor programe spion similare (decembrie 2024);
- Comisia de la Veneția recunoaște că utilizarea unor asemenea instrumente poate fi legitimă, dar, din cauza potențialului intruziv ridicat, acestea trebuie controlate într-o manieră foarte strictă;
- raportul face referire *in extenso* la jurisprudența CEDO, și s-a angajat într-o analiză comparativă a legislației și practicii europene în vederea evidențierii celor mai bune practici în domeniu.

Dl Van den Eynde:

- Spania a fost printre statele membre ale Consiliului Europei în care Citizen Lab și Amnesty International au dezvăluit o operațiune de supraveghere la scară largă care a vizat politicieni, ziariști și activiști; printre aceștia s-au numărat politicieni catalani, familiile acestora, precum și membri ai Parlamentului European.

Raportorul pentru follow-up, dl Omtzigt, a declarat că intenționează să își continue activitatea pe această temă și că se va adresa autorităților din Ungaria, Belgia, Israel și Maroc în legătură cu problemele nesoluționate, iar în ipoteza în care nu va primi un răspuns va invita reprezentanți guvernamentali ai acestor state pentru a fi audiați în cadrul comisiei.

Următoarea reuniune a Comisiei APCE pentru afaceri juridice și drepturile omului va avea loc în cadrul Sesiunii de primăvară a Adunării.

senator Titus CORLĂȚEAN

senator Elena-Simona SPĂȚARU

membru al Delegației române la APCE

membru a Delegației române la APCE

Redactat: Răzvan Tănase, secretar al Delegației Parlamentului României la APCE